

■ کشف مراد جدی خداوند با فراتفسیر

میسر می شود

وی با بیان اینکه قرآن کریم لایه های معنایی مختلفی دارد، گفت: ما از این لایه ها به فراتفسیر تعبیر می کنیم، زیرا اول باید پرده از ابهامات برداریم و شبهات را رفع کنیم و به دنبال آن تلاش کنیم که به مقاصد آیات نزدیک شویم و بعد از این سه مرحله مراد جدی خدای متعال را با ترجمه تفسیری روشن از قرآن کریم ارائه دهیم. عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با اشاره به اینکه وقتی مفسر به دنبال قرائن باشد، باید به دو نکته توجه کند، افزود: «یکی از قرائن این است که قرآن کریم نزولش تدریجی است و کتابی که یکباره ۱۱۴ سوره اش با هم در اختیار بشریت قرار گرفته باشد نیست، بلکه یک ویژگی قرآن کریم این است که در مدت ۲۳ سال و ناظر به تحولات بیرونی بوده و سعی کرده است واقع را بسازد. وی اظهار داشت: قرآن کریم آمده است تا تغییری را در جامعه رقم بزند و مردم در جایی که هستند نمانند و حرکت کنند و نسبت به خواسته های قرآن کریم از خود واکنش نشان دهند.»

استاد حوزه و دانشگاه خاطر نشان کرد: «با توجه به این دو پدیده که قرآن ناظر به واقع است و به دنبال تغییر بوده است، مفسر نمی تواند ترتیب نزول را مورد توجه قرار ندهد.» وی با بیان اینکه قرآن کریم به وقایعی که در زمان پیامبر (ص) اتفاق افتاده است ارتباط دارد و باید برای فهم قرآن کریم ارتباطات را هم در نظر بگیریم، گفت: «ارتباط متن با خارج و سیر حکیمانانه نزول اگر مورد غفلت مفسر قرار بگیرد، بخشی از مرادهای جدی پروردگار مغفول خواهد ماند.»

حجت الاسلام و المسلمین بهجت پور افزود: «حکمت در نزول قرآن کریم به این معنی است که سیر نزول معنی خاصی دارد و خود خداوند هم در قرآن کریم به پیامبر (ص) تأکید می کند که باید تابع نزول باشی و هر مقدار را که نازل شده است برای مردم بخوانی و تبیین کنی.»

■ مشروع ترین سبک تفسیر قرآن

کریم تفسیر تنزیلی است

وی با اشاره به اینکه مشروع ترین سبک تفسیر

ویژگی های تفسیر تنزیلی

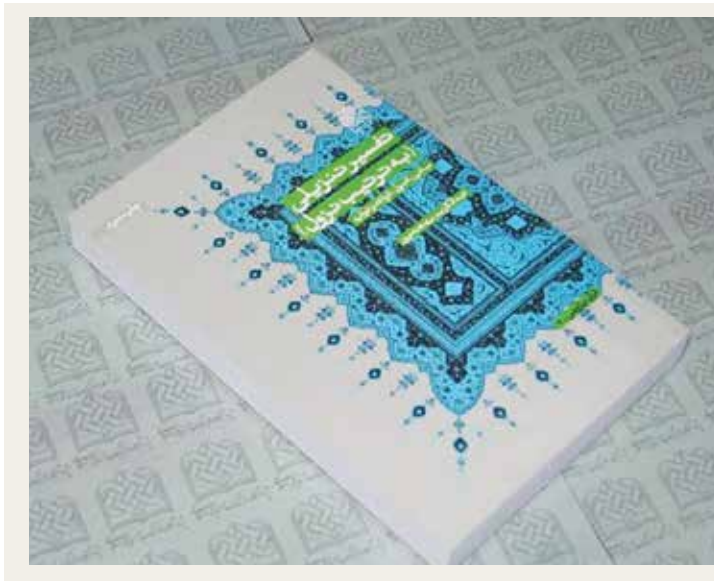
رئیس مؤسسه قرآنی التمهید بررسی کرد

حجت الاسلام و المسلمین عبدالکریم بهجت پور، مؤلف تفسیر تنزیلی قرآن کریم که رئیس مؤسسه قرآن کریمی التمهید نیز هستند، با بیان ثمرات تفسیر تنزیلی، این سبک تفسیر را مقدمه کشف روش پیامبر (ص) در تربیت جامعه اسلامی عنوان کرد.

نشست علمی «معرفی سبک تفسیری به ترتیب نزول»، با هدف آشنایی با تفکرات جدید در عرصه قرآن کریم پژوهی، به خصوص تنزیلی، با ارائه حجت الاسلام و المسلمین عبدالکریم بهجت پور، در مؤسسه صادقیین (ع) قم برگزار شد.

بهجت پور اظهار داشت: «سبک تفسیر تنزیلی به این معناست که مفسر تلاش می کند پیامها و اراده های خداوند را با توجه به سیر نزول سوره ها و توجه به برخی آیات استثنائی، از قرآن کریم استخراج کند.»

رئیس مؤسسه قرآن کریمی التمهید افزود: «رسالت هر مفسر کشف مراد جدی خداوند است و ما براساس دقت در قرائن داخلی و خارجی قرآن کریم سعی می کنیم با رفع ابهام، دفع شبهات و بیان مقاصد خداوند در سیر نزول قرآن کریم، خود را به مراد جدی خداوند نزدیک کنیم.»

«این سبک بسیار روشن است و باید به رابطه متن با خارج در سیر نزول توجه کنیم و سعی کنیم نظام تربیتی الهی را در ترتیب نزول کشف کنیم. این کاری است که پیامبر(ص) هم می کرد و به دنبال هر واحد نزول، مطالب و معارف را به مردم تعلیم می داد.»

انتخاب شدند، زیرا قرآن کریم می خواست قدرت تغییر و ظرفیت این کتاب را نشان دهد و در جایی نازل شد که بدترین شرایط حاکم بود و بعد از مدت کوتاه ۲۳ سال، این مردم سید تمدن های چهارگانه جهان شدند و همه تمدن ها زیر چتر این تمدن آمدند.»

رئیس مؤسسه قرآن کریمی التمهید افزود: «اگر ما این کتاب را به عنوان کتاب تحول و انقلاب و انسان سازی بدانیم، پس روش، گفتمان، متد و ایدئولوژی داشته و این ها را به سادگی در اختیار ما گذاشته است و به تعبیر پیامبر(ص) «ظاهره حکم و باطنه علم» است.»

■ تفسیر تنزیلی استخراج علوم انسانی از قرآن کریم را ممکن می کند

حجت الاسلام والمسلمین بهجت پور در بحث علوم انسانی که آیا امکان استخراجش از قرآن کریم وجود دارد یا خیر، افزود: «علوم انسانی ترکیبی است از توصیف ها و توصیه ها و ما اگر می خواهیم قرآن کریم در این نقطه بنشیند و قرآن کریم برای ما علوم انسانی تولید کند، انسان و زندگی انسان را توصیف کند و مسائل واقعی زندگی را حل کند، باید براساس سیر نزول آن را بررسی کنیم.»

وی در پایان تصریح کرد: «در تفسیر براساس سیر نزول می توانیم تغییر و تحول را رصد کنیم و انضباط به آن دهیم که کار بسیار بزرگی خواهد بود.»

قرآن کریم، تفسیر به سبک ترتیب نزول است، گفت: «پیامبر(ص) همان طور که قرآن کریم بر او نازل می شد، آن را برای مردم می خواند و به همان نحو هم تفسیر می کرد. اگر بناست ما به فهم متعالی و متکاملی از قرآن کریم دست پیدا کنیم، باید این روش را هم بیازماییم و در تجربه های تفسیری خود وارد کنیم و این حداقل انتظار از یک مفسر است.»

رئیس مؤسسه التمهید بیان داشت: «اینکه نزول قرآن تدریجی و ناظر به واقع و حکیمانه است و سیره پیامبر اکرم(ص) نیز بر این اساس بوده است، دلیل بر اهمیت تفسیر تنزیلی دارد. خداوند می فرماید: من این قرآن کریم را به تدریج نازل کردم، ولی منظم و مرتب است. نزول تدریجی نظم و منطق خدای متعال را بر هم نزنده است.»

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ادامه داد: «این سبک بسیار روشن است و باید به رابطه متن با خارج در سیر نزول توجه کنیم و سعی کنیم نظام تربیتی الهی را در ترتیب نزول کشف کنیم. این کاری است که پیامبر(ص) هم می کرد و به دنبال هر واحد نزول، مطالب و معارف را به مردم تعلیم می داد.»

■ مشکل عمده ما در فرهنگ سازی، موضوع روش است

حجت الاسلام والمسلمین بهجت پور اظهار داشت: «من در مطالعاتی که در حوزه فرهنگ داشتم، همیشه با این موضوع مواجه بودم که ما هزینه زیادی در مسائل فرهنگی کرده ایم، ولی دستاوردها اندک بوده است. براساس تأملی که داشتم، به این نکته رسیدم که مشکل ما مشکل روش است و ما روش درستی در فرهنگ سازی نداریم.»

■ تفسیر تنزیلی به ما روش انسان سازی را آموزش می دهد

این استاد قرآن کریم با بیان اینکه تفسیر براساس سیر نزول به ما روش اداره جامعه و انسان سازی را آموزش می دهد، گفت: «ما باید ظرفیت تحولی قرآن کریم را کشف کنیم و این ظرفیت در سیر نزول اتفاق افتاده که از ابوذر بت پرست این شخصیت بزرگ به وجود می آید و از مردمی که شر امتها بودند، سید تمدن ها به وجود می آید.» وی اظهار داشت: «به نظر بنده، انتخاب شبه جزیره عربستان کاملاً هوشمندانه بوده است و قوم لجوج